

Безуглий О.А.,

здобувач кафедри кримінології та
кримінально-виконавчого права
Національної академії внутрішніх справ

ХАРАКТЕРИСТИКА СУЧАСНИХ СПОСОБІВ НЕЗАКОННОГО ЗАВОЛОДІННЯ АВТОТРАНСПОРТОМ

Криміногенна ситуація в Україні свідчить, що з кожним роком злочинність стає все більш організованою, професійною та озброєною. Збільшується кількість тяжких та особливо тяжких злочинів, вчинених на території України. За таких умов значного поширення набуло незаконне заволодіння транспортними засобами, що в окремих своїх формах носить особливо загрозливий характер, уражаючи як окремих громадян, так і державну в цілому.

Серед представників злочинного світу автотransпорт як засіб незаконного збагачення користується особливою популярністю, враховуючи його мобільність, великий попит українського споживача та високі ціни на автомобілі певної марки. Тому не дивно, що викрадення автомобілів став одним із найпоширенішим, найпопулярнішим та над прибутковим видом злочинності. Даний вид злочину є одним із головних напрямів організованої злочинної діяльності. Як свідчить практика, організована злочинність практично миттєво пристосовується до будь-яких змін у суспільному житті. Тобто, є всі підстави вважати, що в майбутньому кримінальні тенденції викрадення транспортних засобів будуть розширюватись та удосконалюватись.

Слід відмітити, що автотransпортний засіб – це специфічний товар, властивості та характеристики якого дозволять зловмисникам швидко переміщати його на великі відстані, з легкістю переховувати без псування протягом тривалого часу і за необхідності розбирати на запчастини, які також користуються великим попитом, та інколи приносять більші прибутки, ніж реалізований комплектний автомобіль [1, с.134].

Автовикрадачів можна розділити на дві категорії: перша категорія - професійні автовикрадачі, що спеціалізуються, як правило, на певній марці автомобілів, що знають їх досконало.

Мета такого класу автовикрадачів - дороги автомобілі

Друга категорія автовикрадачів: викрадачі-аматори, у яких завжди наготові пояснення своїм діям словами "йшов повз, дай, думаю, покатаюся". Такі автовикрадачі, часто, грамотні автомобілісти, викрадають всі інші автомобілі (не входять в першу категорію) і при цьому користуються легким успіхом [2].

Протидія незаконному заволодінню автотранспорту є важливим завданням компетентних державних органів, а неодмінною умовою ефективності такої протидії - одержання відомостей про підготовку, вчинення, приховування слідів даного злочину, а також злочинів, які вчинені кваліфікованим способом чи мають замаскований характер.

В даний час існує безліч способів викрадення автомобілів і найтипівіші із них це: ломові (це злом автомобіля використовуючи викрутки, лома та молотка), інтелектуальні (робота з код-грабером або генератором перешкод), шахрайські (за допомогою дубліката ключів, несанкціоновано запрограмованого брилка), а також за допомогою банальних прийомів (крадіжка з гаража, розбійний напад, обманні дії) [3].

Технічний прогрес зростає, автомобілі наповнені електронною апаратурою, якщо раніше до автомобіля підходили з набором викруток, відмичок, ідентичних ключів для відповідного автомобіля, то зараз все сильно змінилося і стало набагато легше і простіше, адже що може бути простіше, ніж просканувати за допомогою «код-граббера» код брилка автосигналізації і згодом відтворити його, нейтралізувавши всі можливі елементи блокування, що направлені на захист автомобіля, що впершу чергу направлено на відключення звукової сигналізації, щоб не привертати до себе увагу оточуючих. Існують такі способи:

Сканування: Спосіб відключення автосигналізації шляхом підбору коду. Засновано на методі простого перебору. Засіб захисту: антисканер (засіб сигналізації для виявлення спроби підбору коду і блокування радіосигналів). (Всі сигналізації Magic Systems).

Код-граббер: Спосіб, заснований на перехопленні сигналу, який подає брілок, з допомогою спеціального пристрою і повторне використання цього сигналу для відключення автосигналізації у відсутності власника транспортного засобу.

Засіб захисту: динамічний код брилка, який змінюється при кожному натисканні на кнопку брилка. (Сигналізації Magic Systems 225/224/Байкал-2).

Код-граббер з кодом заміщення: Спосіб «обману» автосигналізації з динамічним кодом, в результаті якого викрадачеві вдається роздобути ще не використану команду брилка. Засіб захисту: закріплення команд включення-виключення сигналізації різними кнопками брилка. (Сигналізації Magic Systems 360/400).

Алгоритмічний код-граббер: Спосіб відключення автосигналізації з використанням пристрою, що розпізнає які кнопки брилка натискає автовласник. Засіб захисту: принципово нова система кодування брилка сигналізації «Діалоговий код» заснований на принципі «свій-чужий». (Сигналізації Magic Systems Сталкер-600NB, Байкал-505).

Підбиваючи підсумок, слід зазначити, що врахування вище зазначених способів здійснення викрадення автотранспортних засобів необхідно використати в подальшому при розробленні методичних рекомендацій, які покращить і підвищить ефективність роботи правоохоронних органів України під час протидії злочинам, що пов'язані з викраденням автомобілів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Федосеев М.А. Автотранспортні засоби як предмет незаконного переміщення товарів через митний кордон України / М.А. Федосеев // Борьба с организованной преступностью и коррупцией (теория и практика) : науч.-практ. журнал. 2012. - № 1 (27). – С.229-236.
2. Як працюють автовикрадачі // Інтернет-сайт: DRIVE2.RU. - [Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://www.drive2.ru/users/leopardodjs/blog/288230376152011292/>.
3. Способы угона автомобилей. Оружие современного автоугонщика и противостояние ему // Інтернет-сайт: autonovice.com. - [Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://autonovice.com/2008/06/05/sposoby-ugona-avtomobilej.html>.